den kerkelijken kamp; nu zelfs in het tournooi der ethischen!

Maar toch is er nog weer een teekentje van beweging; nog kunt gij weer geluid hooren, arme voortgedrevenen! voor wie reeds de plaats was besteld door lieve voorgangers, om u voor goed onder de vanen dezer ethische heeren te doen dienen, ook in uw werkmansleven.

Haast hadden de ethische heeren het stil; Ds. Hulsman zou spoedig vergeten zijn, en de Koningin ging immers bij de ethische heeren Cramer en Welter en Zeydner ter kerk.

Overmoed heeft nu echter het vuur weer opgerakeld. Ds. Otto Schriecke hoorde nog wat mompelen tegen de kritiek. Iemand durfde nog fluisteren: »hoe kunnen die heeren predikanten hun prediking overeenbrengen met hun Bijbelcritiek?"

En dat fluisteren moest nu ook uit zijn! Zoo is dan nu waarlijk Ds. Otto Schriecke uit zijn tent gekomen in een brochure, waarin hij zich openlijk als kampioen voor de Bijbelcritiek der ethischen vertoont en voor Ds. Zeydner, Cramer en zoo voort, den handschoen opneemt.

Gelukkig! Het is goed, dat Ds. Schriecke, die zich nooit voor zijn opinie schaamde, ook thans zich niet voor wat anders laat houden en gebruiken, dan hij is.

Gelukkig! Want dit zwijgen tegenover de hervormde gelooviger, die den Bijbel liefhebben, was een smadelijke beleediging, die de ethischen zeker niet tot eere strekt.

Gelukkig! Want nu mogen we toch eenige hoop hebben op voortzetting der bespreking.

De heer Schriecke werpt als het ware onopgemerkt een doekje over de bloedende hoofdwonde, die Ds. Zeydner de gelooviger toebracht. Die hoofdstelling betrof niet de *historische-litterarische* kritiek, maar de *zedelijk-geestelijke* kritiek, de kritiek op de *leer* des Bijbels. Die *leer des Bijbels* bestaat voor Ds. Zeydner niet; hij erkent geen autoriteit buiten zich; hij keurt en kiest de waarheid *zelf*. Hij geeft zoo sanctie aan Jezus' geloof, zoo deze er ten minste ooit is geweest. Hier is de Achilleshiel der ethische richting. En die hiel vertoont zich ook bij Ds. Schriecke. Maar hij leidt uw aandacht af van die kritiek op de waarheid naar de kritiek op den vorm, op de historie, op de Schrift zelve.

Nu, — al ware het niet erger, — het ware al erg genoeg!

Een voorbeeld. Och, zegt Ds. Schriecke, gij moet u van Jezus' alwetendheid geen voorstelling maken, alsof Hij alles wist. Hij had een diep *inzicht* in *heiligheid* en *liefde*. Dat is zijn alwetendheid. Wel zeker! een ethische alwetendheid.

Nog een voorbeeld. Jezus nam volgens Ds. Schriecke de overleveringen van zijn tijdgenooten aan, gelijk hun kleed en huisraad. De Joden hebben den leugen verzonnen, dat David op zijn vluchtmannen bij zich had. En Jezus neemt argeloos dien leugen over.

Och, de heeren hebben geen vaststaande heilige historie noodig. De vastigheid ligt niet *buiten* hen, niet in *feiten* buiten hen, niet in Jezus' vleesch en bloed ook, niet in de vaderen, uit welke Christus is, maar van *binnen*, in *hen*. Dáár is Christus geboren; dáár spreekt hij; dáár zien zij Hem; dáár is hun Bijbel.

O valsche mystiek! Zoolang hebt gij door hen, die zich in bijzonderen zin de vromen noemen, geëigeerd tegen de bediening des *Woords*, tegen het *Woord!*

In de verwoestende ethische richting viert gij uw triumf.

Dit beamen we.

Niet alsof we de personen der Ethischen oordeelen wilden. Dat staat aan God alleen. En ook niet, alsof we miskenden menig goed en waar element in hun streven. Maar omdat hun beginsel, hun uitgangspunt vermenging van het heilige en onheilige is, en dat valsche uitgangspunt zich aan het einde van hun weg wreekt.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 23 April.

Archief der Gereformeerde Kerken.

De Synode van Middelburg droeg aan ondergeteekende op de schrifturen, die aan onze kerken toebehooren, doch waarvan vele in handen van private personen zijn, zoo spoedig mogelijk te verzamelen en in het Archief te deponeeren (Acta Art. 162.) Op mijn verzoek, in *het Kerkblad* en andere bladen, zond mij Prof. Dr. Bavinck het Archief der vroegere Christelijke Geref. kerken; van eenige andere personen ontving ik nog enkele stukken, maar, zelfs na pogingen aangewend te hebben bij voormalige Scribae van Synode's, mocht het mij niet gelukken alles te verzamelen. Allen, die stukken of bericht zonden, breng ik bij dezen nogmaals mijnen dank. Doch om hen, bij wie nog stukken aanwezig zijn, aan te sporen tot spoedige zending, volge nu een kort overzicht van het ontbrekende, om aan te toonen, hoe schraal ons Archief nog is.

Het begint in 1836 met eenige adressen van adhaesie, alleen uit sommige plaatsen in Friesland. Van de Synode, in dat jaar te Amsterdam gehouden, is alleen eene concept-verklaring aanwezig betreffende een genomen besluit. Van 1837 (Utrecht) hebben wij alleen ingezonden stukken, lastbrieven en copieën van brieven namens de Synode geschreven. De notulen ontbreken. (Uit de lastbrieven is gelukkig eenigermate op te maken, waarover de Synode gedeliberaerd heeft). Van 1840 (Amsterdam) hebben we alleen de notulen. 1843 (Amsterdam) is vrij compleet, 1849 (Amsterdam) is goed in orde. Evenzoo 1851 (Amsterdam), 1854 (Zwolle), 1857 (Leiden) en 1860 (Hoogeveen). Merkwaardig is bij dit laatste jaar de wijze, waarop de brieven van Ds. Postma uit Transvaal behandeld of liever *mis*handeld zijn. Sommige vellen hieruit zijn met een scherp voorwerp in stukjes gesneden. Met veel moeite slaagde ik er in, die weder bij elkaar te zoeken, ofschoon ik nog 2 stukjes niet terecht kan brengen.

De lastbrieven, die maar zelden missen, ontbreken in 1863 (Franeker); 1866 (Amsterdam) is vrij goed in orde. *Van* 1869 *(Middelburg) ontbreekt* ALLES. Gelukkig gewerd mij een exemplaar der gedrukte Acta. Maar dit kan natuurlijk niet volstaan. Waar is het overige?? Van 1872 missen we eveneens de notulen (Groningen). Bij 1877 (Utrecht) ontbreken weer de lastbrieven, 1879 (Dordrecht) heeft noch gedrukte, noch geschreven notulen. 1882 (Zwolle) alleen de notulen der vergadering in comité-generaal. Het overige is gelukkig wel aanwezig, zoeals: lastbrieven, rapporten, ingekomen stukken enz. 1885 (ROTTERDAM) is wel zoo schraal mogelijk. Het eenige wat we daarvan bezitten, is: notulen der vergaderingen van 22 en 28 Augustus in comité-generaal.

Deze Synode is toch waarlijk niet zoo lang geleden, dat de stukken reeds verdwenen kunnen zijn. 1888 (Assen en Utrecht), 1890 (Leeuwarden), 1891 ('s-Gravenhage) zijn vrij goed. Van 1891 (Leeuwarden, Chr. Ger. kerk) ... ontbreken weer de notulen. 1892 (Amsterdam, Chr. Ger. kerk) mist weer de notulen. 1892 (Amsterdam, Ned. Ger. kerk) is, evenals 1893 (Dordrecht), [1896 Middelburg, ontvingen we nog niet,] een voorbeeld van nauwkeurigheid. Wanneer alle stukken zoo precies aanwezig en gecatalogiseerd waren, als de Scribae van die jaren 't bezorgd hebben, welk een schoon Archief zouden onze kerken dan bezitten! Deze accurate broeders verdienen den lof en den dank der kerken. (De stukken betreffende de Geuzenkerk te Brielle zijn ook goed in orde).

Men ziet uit het bovenstaande hoe 't gesteld is met ons Archief. Laten zij, die nog stukken hebben, ze nu spoedig zenden bij 't zien van den desolaten toestand. En voorts: wie helpt ons bij gebrek aan beter, aan de gedrukte Acta (zoo ze bestaan, wat we van alle nu te noemen jaren niet weten) van 1836, 1837, 1872, 1879, 1882, 1885, 1888, (Christelijk Gereformeerde kerk, Assen), 1891 (Christelijk Gereformeerde kerk, Leeuwarden,) 1892 (Christelijk Gereformeerde kerk, Amsterdam), en ook aan de notulen enz. van het Synodaal Convent van de Nederduitsche Gereformeerde kerken (Doleerende) in Nederland, gehouden te Rotterdam in Juni en Juli 1887? (Hiervan is ook *niets* aanwezig.)

Voor belanghebbenden bericht ik nog, dat wie gebruik wil maken van 't Archief, zich te wenden heeft aan het adres van den ondergeteekende, aan wien ook alle stukken voor 't Archief moeten geadresseerd worden.

H. W. VAN LOON.

Amsterdam.
Jacob van Lennepkade 27.

Voor Kinderen.

OP VOEDSEL UIT.

XIII.

Eenige dagen lang leefde onze vriend zoo voort, den halven dag bezig om voedsel te zoeken, en blij als hij ten minste iets vond om den buik te vullen. Den dooden vogel kloof hij af tot op het laatste beentje, hoe onsmakelijk de kost ook was. De groote vermoeienis maakte, dat hij elken nacht rustig sliep. Zijn kleeren echter waren reeds nu in een treurigen toestand geraakt. Broek en buis waren door de struiken en dorens overal gescheurd, en daarbij met stof en vuil bedekt. Doch wat er tegen te doen? Hij kon hier niet aan 't verstellen gaan en een schuier had hij ook niet. 't Eenige wat hij doen kon was aan het strand zijn kleeren wat uit te wasschen, en ze dan in de zon te drogen.

Tot nog toe was het schoon weder geweest. Doch bijna een week na zijn komst op het eiland ontwaakte Walter des morgens, door een zwaren slag die heel den berg deed dreunen. Verschrikt sprong hij op. Reeds ratelde een tweede slag. Het was de donder. Felle bliksemstralen kliefden de lucht; onophoudelijk rommelde het om hem heen, en scheen het verblindend licht in dat hol, waar hij zich bevond; overigens was het, schoon morgen, zoo donker alsof het nog schemerde.

Gelukkig duurde het onweer niet lang, maar nu ontlastten de grauwe wolken zich in een regen zoo zwaar, als wij in noordelijke streken 't zelden of nooit aanschouwen. In dikke stralen stroomde het water neer; 't kletterde op den grond, 't stroomde langs den berg, en vulde alle reten en spleten. Daarbij stak de wind op, en sloeg het water tegen de steenen. 't Was een leven waarbij hooren en zien verging. Gelukkig zat Walter althans nagenoeg droog, neergedoken in den achtersten hoek der enge ruimte, die hem tot schuilplaats diende.

Uren lang hield de regen aan. 't Was onmogelijk, hoezeer honger en dorst hem kwelden, uit zijn schuilplaats te gaan. Tegen den middag klaarde de lucht wat op; de regen werd veel minder, en eindelijk brak de zon door. Aanstonds trad Walter naar buiten, maar o wee, de vlakte rondom den berg stond geheel blank; bij den eersten stap, dien hij er op deed, zakte hij een eind weg; met moeite werkte hij zich omhoog, waarbij, helaas, een laars in den modder bleef zitten. 't Was, dat zag hij, onmogelijk, dezen dag het bosch te bereiken, en wie wist of men ook daar wel loopen kon.

Bedroefd, bijna vertwijfelend, wierp hij zich op de vochtige bladeren van zijn legerstee. Zijn gedachten dwaalden ver weg, eerst naar het schip, toen naar huis en eindelijk ook naar grootmoeder. Hoe zou 't met haar zijn? Zou zij aan hem denken? Hij geloofde het zeker, ja, ook dat zij voor hem bidden zou? En meteen vloog hem de gedachte door 't hoofd: Grootmoeder bidt; en God kan dat gebed verhooren. Als ik ook eens had! — Maar hoe? Hij had misschien nog nooit uit het hart gebeden, al werden ook in huis aan tafel »de gebeden opgezegd", gelijk men dat in Engeland noemt. Zoo wentelde hij zich dan om en om op zijn leger, tot hem eindelijk de bange klacht over de lippen kwam: Heere, ontferm u over mij; help mij uit den nood!

't Waren maar enkele woorden, half luid gesproken, slechts gehoord door Hem, die in de hemelen zit en door den bidder zelf. Toch maakten ze op den laatsten een diepen indruk. 't Was hem, als verbaasde hij zich over 't geen hij zelf gedaan had. Doch tegelijkertijd kwam bij hem de gedachte op: Gij zijt hier niet alleen, al hebben u alle menschen verlaten. Daar is een God die u ziet en hoort, en die machtig is te helpen. Die God is ook hier; Hij vervult hemel en aarde. Hij is bij grootmoeder, maar ook niet ver van u.

Voor het eerst in verscheidene dagen voelde hij zich meer rustig. Grootmoeder had hem vermaand tot God te roepen in den nood, en dien raad had hij nu gevolgd. Doch weldra voelde hij zich weder diep ongelukkig en beangst, al was 't nu om een andere reden dan te voren. Had hij grootmoeders raad niet tot nog toe steeds in den wind geslagen? Op het schip had hij aan den Heere God niet gedacht, geen enkele maal in Gods Woord — grootmoeder had het hem nog meegegeven — gelezen, zich om niets bekommerd dan om aardsche dingen. Zou de Heere God hem nu hooren, nu hij in den nood zat?

Gelukkig dat Walter niet geheel onkundig was in de Schrift. Dat is altijd een voorrecht, wat vooral die kinderen moeten bedenken, die tekst of psalm op school nooit kennen, op de Zondagsschool er steeds mee haperen, en eigenlijk liever Gods Woord dicht laten. Dat is heel verkeerd. Want al hebben wij door Gods groote genade het vrij gebruik van Zijn Woord, niet altijd vrienden, zult ge in uw later leven daar maar zoo bij elke gelegenheid eens even op kunnen slaan, en daarbij, wie onkundig is in de Schriften, zoekt dikwijls toch te vergeefs. Maar als ge de goede woorden Gods in het hoofd hebt, dan draagt gij ze altijd mee, in huis en veld, in winkel en kantoor, waar gij zijt, en kunt uit dien schat altijd wat gebruiken.

Daarbij zal, hetgeen gij in *'t hoofd* hebt, door Gods genade, op die wijs ook in uw *hart* kunnen dalen. Gij moet niet denken dat dit altijd samengaat. Maar dit is zeker: 't Komt niet in het hart dan door het hoofd. Het geloof is uit het *gehoor*, zegt de Schrift, en het gehoor door het Woord Gods.

Zoo kwamen onze vriend dan nu ter rechtertijd de heerlijke woorden in de gedachte, die wij aldus berijmd zingen:

»Wie U aanroept in den nood,
Vindt Uw gunst oneindig groot,
Heer, neem mijn gebed ter ooren,
Wil naar mijne smeeking hooren", enz.

En dat troostte hem te midden van het verdriet en de ellende. Hij dronk wat van het water dat rondom het hol stond, en legde zich toen huiverig in een hoek ter ruste, om reeds zeer vroeg den volgenden morgen te ontwaken.

AAN VRAGERS.

Kortheidshalve verschillende vragers in eens beantwoordend, merken we hier slechts dit op:

1. Er is over den tijd van het Paaschfeest veel getwist, maar dat alles hier te vermelden gaat niet.

2. Evenmin kunnen we hier uitleggen, hoe men den tijd van het Paaschfeest uitrekent. Dat is nog al een ingewikkelde berekening; in vele almanakken vindt men den tijd van het Paaschfeest jaren vooruit aangegeven. Men kan het berekenen, zoover men maar wil.

3. Het Paaschfeest valt volgens een oude bepaling der kerk, niet voor 22 Maart en niet na 25 April. Naar het Paaschfeest regelen zich dan weer de Hemelvaartsdag en het Pinksterfeest. Die allen kunnen dus ruim een maand het eene jaar bij het andere verschillen.

Onze lezer V. te D. vraagt:

Hoe kwam Mohamed tot de kennis, dat er maar één God bestaat?

Vooreerst weten we, dat Mohamed was een Ismaeliet, uit het geslacht van Abraham, in 't welk, als was 't ook flauw, toch nog herinneringen van het verloden en aan de daden des Allerhoogsten zeker bewaard zijn gebleven.

Daarbij kende Mohamed van zeer nabij de Joden en hun godsdienst, waarin, geheel verschillend was het geloot der heidenen, streng de leer aan één God werd vastgehouden. Verder had hij kennis gemaakt met de leer des christendoms, en al was 't ook een bedorven christendom, het geloof aan één God stond vast.

Of Mohamed tot die diepe denkers behoorde, voor wie het geloof aan één God en niet aan vele, als vanzelf het meest redelijke is, die het willen beredeneeren valt moeilijk uit te maken. Wellicht werkte 't een met het ander saam. (Meer hierover vindt onze lezer in het tijdschrift Excelsior, waarin ik kort geleden over den Koran en Mohamed meer uitvoerig schreef.)

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Veere, H. Kuik, te Putten. — Gaastmeer (cl. Sneek), J. Teves Tz., te Wetsinge Sauwert. — Baarland, J. H. Spoel, te Alblasserdam A. — 's-Gravenhage B, P. A. E. Sillevis Smitt, te Rotterdam B.

AANGENOMEN: Amersfoort A, A. M. Donner te Assen. — Koudekerke (Zeel.), J. Zijp, Theol. cand. a/d V. U., Oudewater. — Rhoon c. a., R. Brouwer, te Stiens.

BEDANKT: Middelharnis, W. Bosch, te Vrijhoeven en 's-Grevelduin Capelle. — Ooltgensplaat, Hantum c. a., Nes en Wierum, Haastrecht, Reenwijk en Sluipwijk, J. Zijp, cand. a/d V. U. — Gouda B, A. Voogel, te Dinteloord.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Helenaveen c. a., A. A. Schouten, te Wamel bij Tiel. — Ouddorp, W. Zijlstra, te Waddinxveen c. a. — Meeden, J. H. de Muinck Keizer, te Westerlee. — Beekbergen, T. Kuiper, te Otterloo. — Stiens, H. Post, te Surhuisterveen c. a. — Sloten (Fr.) en Eerbeek bij Apeldoorn, E. A. G. v. Hoogenhuyze, cand. te Nijmegen. — Nijehaske c. a., J. G. Harthoorn, te Opijnen. — Geldermalsen, R. Loman, te Herwijnen. — Wilsum, J. A. Hoeksema, cand. — Burgwerd en Hichtum, J. Schokking, te Werep.

AANGENOMEN: Goes, W. Lamers G.Hz. te Rijsoord c. a.

BEDANKT: Zullichem en Nieuwaal, J. M. C. H. Mond, te Prinsenland en Dinteloord. — Rotterdam, A. B. ter Haar Romeny, te Middelburg. — Garrelsweer, K. Eekhof, te Werkhoven (Utr.) — Terheide, M. A. van Rhijn, te Wateringen. — Hollum, S. H. A. Regemann P.Ha., te Holwerd. — Godlinze, M. Hefting, te Sidderburen c. a. — Exmorra c. a., K. van Wijngaarden, te Nieuw-Amsterdam. — Doeveren en Genderen, A. de Visser, te Herwijnen.

De heer R. P. Haan, theol. cand. te Scheemda, stelt zich thans beroepbaar bij de Gereformeerde kerken in Nederland.

Advertentien.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

Eene Juffrouw,
van Gereformeerde belijdenis, middelbaren leeftijd, sinds jaren als huishoudster werkzaam, zoekt tegen Juli of Augustus eene dergelijke betrekking. Fr. brieven, lett. H., Bureau *Herout.*

1898
Vorstenhuis en Vaderland
Voorloopig Bericht.
Onder bovenstaanden titel zal in den loop van dit jaar en de tweede helft van 1898 verschijnen: een
GEDENKBOEK,
dat een ieder, die zijn vaderland lief heeft en het Huis van Oranje eert, gaarne wil bezitten.
Het zal bevatten de levensbeschrijvingen van Prins Willem I tot en met Koningin Wilhelmina, saamgesteld door alleszins bekwame en geïerde Schrijvers, n.l. de H.H. R. HUSEN, A. A. KLEUN, G. SCHUTTE, P. J. KLOPPERS, H. B. VAN LUMMEL.
Het werk wordt uitgegeven in 4°. formaat, op best papier, met duideelijke letter gedrukt, in 11 à 12 afleveringen, ad 40 Cts. elk; betaalbaar bij ontvangst der 6de en der laatste aflevering, zoodat de inteekenaars voor hoogstens 2 × f 2.40 in 't bezit komen van dit prachtige boek, een prijs, welke voor slechts weinigen een bezwaar kan zijn.
Het wordt versierd met twaalf fraaie platen, naar beroemde schilderstukken en portretten.
Voor nadere inlichtingen vrage men bij zijn Boekhandelaar het uitvoerige prospectus.
A. H. TEN BOKKEL HUININK,
te Utrecht, Uitgever.
1898

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15—17, AMSTERDAM.
Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO ½ pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Te Koop
voor den meestbiedende: Een in zeer goeden staat verkeerend ex. van de BIJBELVERKLARING van PATRIK, POLUS en WELS.
Brieven franco, lett. F., aan het Bureau van dit blad.

Verschenen bij den Uitgever:
W. KIRCHNER (firma Fernhout),
Rozengracht 55, Amsterdam,
CALVINISME
EN
Rechtswetenschap.
EENE STUDIE DOOR
Mr. ANNE ANEMA.
Prijs f 1.50.

Verschenen bij den BOEKHANDEL, voorheen HOVEKER & WORMSER, Amsterdam:
Dr. A. SCHREIBER,
HET WERK DER RIJNSCHE ZENDING
IN NEDERLANDSCH OOST-INDIË.
Met een woord vooraf van
J. P. G. WESTHOFF.
Met 29 Illustratiën
Prijs f 0.30; per 100 exemplaren f 25.–

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:
Door den heer P. van Driel te Bergschenhoek f 34; door den heer P. van Loon Az. te Gaastmeer f 3.50; door den heer H. van der Hoeven te Apeldoorn f 56.91; door den heer P. baron van Heemstede, uit Noordwijk f 45; van Rev. P. Siegers te Dantort (Ill.) f 25.

Aan Collecten: (voor de Theologische faculteit).
Van de Geref. Kerk te Goes f 15.12; van idem te Nieuwdorp f 12.95; van idem te Ierseke f 9.07½; van idem te Baarland f 4.62; van idem te Wolfertsdijk f 7; van idem te Kruiningen f 9; van idem te Biezelinge f 5.05; van idem te Borssele f 1.17; van idem te Heinkenszand f 7.30; van idem te Wapenveld f 1.80.

Voor de Medische Faculteit:
Door den heer P. Brand te Dordrecht f 12.50; door Prof. Dr. A. Kuyper van J. K. Jr. te Vlaardingen, dankoffer 1 April f 2.25; van eene weduwe f 0.25 samen f 2.50.

Voor het Studiefonds:
Door Mevr. de Wed. Dr. A. H. de Hartog van de Zondagschool van wijlen Dr. A. H. de Hartog f 10.

S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

Gereformeerd Gymnasium,
te Amsterdam.

Sedert de vorige opgave ontving de Vereeniging voor Voorbereidend Universitair Onderwijs te Amsterdam het volgende aan giften en jaarlijksche bijdragen:

(*Vervolg.*)

Bodegraven, C. L. f 1.50; C. G. B. f 1; H. B. f 1; C. d. G. f 1; J. v. S. f 1; J. H. f 0.50; C. Z. Az. f 1; P. v. d. K. f 0.50; J. H. f 0.50; C. v. d. B. f 1; C. B. f 1; J. d. K. f 0.50; T. S. f 0.50; A. S. f 0.50; H. S. f 1; J. T. f 0.50; Wed. A. d. B. f 0.50; G. d. K. f 1; H. R. f 2; J. H. v. D. f 1; T. J. B. f 0.50. **Zegveld**, J. d. G. f 0.50. **Lange Ruigeweide**, C. K. Hz. f 1. **Voorst**, Ds. J. H. F. G. f 5. **Aarlanderveen**, L. S. f 2; G. d. K. f 1; H. B. f 2; C. v. d. B. Pz. f 2.50; J. d. J. f 2.50; W. B. f 0.50; G. B. f 0.50; P. O. f 1; H. H. f 0.50; Wed. C. v. d. K. f 1.50; B. d. B. f 1; P. O. f 1; C. v. 't R. f 0.50; J. v. 't V. f 0.50; J. v. d. K. f 2.50. **Waarder**, J. H. f 2; C. H. f 0.50; C. v. I. f 1; P. B. f 1; J. d. K. f 1; D. v. H. f 1; D. H. f 1; D. d. G. f 1; J. v. V. f 1; L. J. G. f 1; D. t. B. f 1; D. V. f 1; K. H. f 1; G. v. H. f 1. **Muiden**, P. K. f 1. **Breukelen**, C. H. f 1; K. H. f 1; Mej. A. H. f 1; Ds. W. H. G. Jr. f 1. **Schoonhoven**, Ds. M. K. f 1. **Nieuwveen**, A. v. R. f 1; J. d. V. f 1; D. L. f 0.50; Wed. D. N. H. f 1; Wed. O. f 2.50; C. J. d. B. f 2.50. **Haarlem**, D. v. d. K. f 2.50; G. v. d. L. f 1; P. Y. f 1; H. v. E. f 0.50; Mej. A. A. A. C. K. f 5; J. d. B. f 0.50; Mej. M. f 1; J. M. f 1; N. N. f 0.50; J. B. f 1; G. M. f 1; C. d. H. f 1; A. T. f 0.50. **Waddingsveen**, Mej. J. G. W. f 0.50. **Loenersloot**, v. C. A. f 5. **Alkmaar**, S. G. f 2.50; Ds. J. W. W. f 1; J. J. v. S. f 2.50. **Delft**, Wed. H. A. H. f 20; J. T. 1; E. v. H. f 1; L. J. V. f 2; J. H. B. f 2; J. v. V. f 2.50; A. v. d. B. f 1.50; D. G. f 1. **Sassenheim**, B. v. L. f 5. **Vianen**, Ds. J. O. f 2.50. **Heinkenszand**, Ds. J. J. K. f 1. **Zwolle**, G. R. G. B. f 2.50. **Groningen**, Ds. W. f 10. **Vlissingen**, L. H. f 1; M. G. f 1; A. H. f 1; H. M. K. f 2.50; M. S. f 1; M. N. B. f 1; J. D. f 1; G. v. d. P. Mz. f 1; H. J. v. d. M. f 5; J. B. f 2.50. **Landsmeer**, D. G. Dz. f 1; Ds. H. L. B. f 5. **Broek in Waterland**, P. P. Wz. f 2; J. P. f 1. **Koog a. d. Zaan**, Ad. H. f 10. **Watergraafsmeer**, W. V. f 2.50. **Maasland**, P. B. f 1. **Bolnisloot**, C. G. f 0.50. **Monnikendam**, Ds. U. F. f 2.50; P. J. V. f 1. **Locadulonn**, Dr. D. S. f 2.50; **Krabbendam**, K. P. f 1 **Zaandam**, K. B. Wz. f 1; C. F. S. f 1; C. S. Wz. f 1; Wed. C. N. f 2.50; Ds. J. D. v. d. M. f 2; D. M. Pz. f 1; D. S. f 0.50; J. D. f 0.50; Gez. O. f 1; H. K. f 1; J. D. f 1; P. v. Z. f 1; J. F. f 1; J. J. f 0.50; D. d. H. f 1; J. M. Pz. f 0.25; K. M. f 0.50; H. B. f 1; Gez. B. f 0.50. **Zwijndrecht**, A. P. f 1; F. d. W. f 1; B. L. Az. f 2; P. S. f 2; A. v. N. f 2; D. v. P. f 3; G. V. f 2; W. S. Cz. f 0.50; S. v. d. B. f 1; A. R. f 1; A. H. R. f 1; A. L. f 1; M. A. L. f 1. **Barendrecht**, Wed. M. L. f 2.50; H. W. f 0.50. **Heinenoord**, A. K. f 1; D. T. f 2.50; H. L. f 2.50. **Dordrecht**, J. S. f 1. **Rijsoord**, C. v. N. f 5; M. W. f 2; J. v. d. L. f 1; Ds. F. S. V. f f 2.50; P. v. R. f 1; K. d. K. f 3; A. R. v. N. Cz. f 1; P. K. f 1; P. V. Mz. f 1.50. **Strijen**, J. D. f 10; H. v. d. N. f 2.50; R. S. f 1; C. H. S. f 2; C. v. d. K. f 1; H. v. d. K. f 1; C. B. f 0.50. **Middelburg**, Wed. N. f 5; J. J. F. f 1; K. l. C. f 1; G. C. W. f 1; L. W. D. f 2; J. v. S. f 2; F. N. G. f 3; J. H. W. f 0.50; J. F. S. f 1; W. S. f 1; C. V. f 2.50; A. K. f 5; J. J. D. f 2.50; J. M. f 1. **Stompwijk**, D. K. f 1. **Ermelo**, Ds. M. J. v. d. H. f 2.50. **Scheveningen**, Mevr. N. d. N. f 2.50. **Schipluiden**, G. v. D. f 1; J. d. B. f 0.50; A. d. B. f 1; A. M. Wz. f 1; E. P. f 1. **Brook op Langendijk**, P. K. f 1; P. B. f 2.50; Ds. D. F. f 5; J. B. Wz. f 1; A. V. Abz. f 1; D. S. f 1; K. T. f 1; K. M. f 1; P. d. G. f 1; J. W. Jz. f 0.50; K. W. Jz. f 1; A. d. B. f 1; C. W. f 0.50; A. G. f 1; O. W. f 0.50; J. B. Wz. f 1; G. G. f 0.50; J. G. Cz. f 1; A. K. f 0.50; J. K. Jr. f 1. **Voorschoten**, C. E. f 1; C. J. B. f 1; J. M. v. K. f 10. **Leiderdorp**, C. v. B. f 1; J. K. f 1; L. W. v. G. f 1; G. S. f 0.50; C. B. f 1; J. v. Z. f 1; M. H. M. f 1; G. v. P. f 1. **Leiden**, Ds. R. J. W. R. f 5; J. H. D. f 5; D. D. f 2.50; J. B. f 1; J. v. D. f 2.50; H. J. v. K. f 1.50; Fa. J. v. D. f 2; J. H. L. f 0.50; J. C. v. B. f 2; C. M. f 1; F. O. d. V. f 1; A. B. C. f 1; J. J. G. f 1; A. S. f 0.50; L. E. N. f 1; A. E. v. K. f 10; A. O. f 1; C. d. G. f 1; Mej. M. E. v. S. f 2.50; Mej. M. f 2.50. **Enkhuizen**, Wed. J. S. Pz. f 2.50; S. G. f 5; N. G. f 10; E. M. Jz. f 2.50; G. S. Cz. f 1; K. W. W. f 1; S. d. J. Ez. f 1; P. S. Nz. f 1; R. Z. f 1; S. B. f 1; J. M. f 1; N. N. f 1; J. V. f 2; D. Z. f 1; P. V. f 1; S. G. Nz. f 2; J. S. Nz. f 1. **Velp**, C. B. J. P. f 1. **Katwijk aan Zee**, R. O. f 2.50; Ds. D. T. f 1; N. P. f 1; J. v. H. f 0.50; L. P. f 3; J. P. f 1; H. v. T. f 1. **Rijnsburg**, J. v. E. Dz. f 2; Ds. W. R. f 1. **Vlaardingen**, J. K. Jr. f 1. **Rotterdam**, T. d. V. Dz. f 2.50; G. H. S. f 1; Ds. P. A. E. S. S. f 2.50; F. K. f 1. **Zeilen**, Ds. H. P. q.q. f 25. **Brussel**, A. G. v. D. f 25. **Noordwijk-Binnen**, J. N. E. f 1. **Valkenburg**, H. K. f 1; A. B. f 1. **Katwijk aan de Rijn**, G. W. f 1; J. M. Cz. f 0.50; P. v. d. G. f 0.50; P. v. d. H. f 2.50; S. D. f 1. **Zoeterwoude**, A. H. d. L. f 1; J. V. f 1. **Overveen**, G. T. U. f 1; A. J. d. W. M. f 2.50; H. S. f 1. **Haarlemmermeer**, M. v. S. Sz. f 1.25; G. W. v. D. f 1; N. d. O. f 1; **Bloemendaal**, J. V. f 1; C. K. f 2. **Steenwijk**, A. L. f 0.50; Wed. H. A. f 0.50; Wed. H. H. f 0.50; W. V. f 1; Gez. J. V. f 1; Gebr. v. E. f 1; P. G. v. E. f 1; R. N. f 0.50; A. M. f 0.50; B. v. N. f 0.50; S. d. B. f 1; R. v. D. f 0.50; J. J. K. f 1; J. v. Az. f 1; A. V. f 1. **Zwartsluis**, J. P. f 1; F. K. f 0.55; J. M. f 0.50; H. S. Hz. f 1; K. d. S. Kz. f 1; W. v. d. B. Jr. f 0.50; J. v. d. B. f 0.50; G. K. f 0.50; H. W. f 1; J. B. V. f 1; J. v. E. Hz. f 1; L. v. E. Hz. f 1; H. T. f 1; Wed. H. S. f 1; Wed. S. v. d. V. f 2.50; **Lutten**, A. J. N. f 1. **Hardenberg**, H. J. M. f 1; H. W. W. f 1; Dr. C. C. S. f 1; G. J. M. f 1; G. J. M. f 0.50; J. G. M. f 1; N. N. f 1. **Heemse**, A. O. f 1; Wed. D. J. B. f 1; H. H. W. f 1. **Dedemsvaart**, J. v. d. G. f 1; B. v. d. G. f 2; J. v. d. G. f 1. **Hasselt**, A. W. f 0.50; J. W. f 1; H. G. f 1. **Andijk**, P. K. f 0.50; P. G. Jan. f 0.50; W. D. Pz. f 1; P. G. Wz. f 1; P. P. f 0.50. **Noord-Scharwoude**, Wed. G. S. f 1; D. B. f 1; K. H. f 1; A. B. Pz. f 1; C. B. Jz. f 1. **Kolhenkoto**, A. J. R. f 1; P. P. f 0.50; L. H. Rz. f 0.50; J. v. R. f 0.50; F. v. d. P. Sr. f 0.50. **Medemblik**, Dr. J. T. f 0.50; R. d. B. f 1; C. I. f 1.

Theologische School
der Gereformeerde Kerken in Nederland.

In de maand Maart ontvingen we de volgende **Collecten:** Van de gemeenten Lochem f 2.50; Barchem f 3.16; Kamperland f 4.88; Haamstede f 5.10½; Brouwershaven f 5.87; Wissekerke f 1.26; Bruinisse f 7.53; Oosterland f 8.00; Zierikzee f 12.13½; Scharendijke f 3.00; Colijnsplaat f 7.44; Esinge f 4.57½; Aalten B f 24.80; Moordrecht f 2.17; Schoonhoven A f 5.62½; Leiden A f 30.30; Leiden B f 17.63; Ankeveen f 1.00; Overtoom f 21.74; Ouderkerk aan den Amstel A f 5.00; Bellen f 8.13; Varseveld f 15.70; Tiel f 3.15½; Winschoten f 18.06½; Bellingwolde f 2.00; O. Pekela f 17.00; Veendam f 11.32; Meeden f 6.87; Scheemda f 8.92½; Midwolda f 5.97; Oostwold f 6.36; N. Beerta f 3.00; Gaastmeer f 3.81; Westerbork f 3.51; Vorden f 8.53; Doesburg f 4.15; Dwingeloo f 8.78½; Diever f 5.80; Hijken f 4.16½; Vledder f 1.28; Aalten A f 12.00; Kolhorn f 0.75.

Halve collecten: De Lier f 7.00; Bergambacht f 2.86; Haastrecht f 2.28; Krimpen aan de Lek f 1.20½; Oudewater f 6.11; Waddingsveen f 6.07½; Delft A f 20.05; Culemborg f 4.28½; Boskoop A f 7.32½; Boskoop B f 2.00; Hazerswoude f 7.73½; Hillegom f 4.90½; Katwijk aan Zee f 5.10; Voorschoten f 6.05; Muiden f 1.20; Winterswijk f 27.34½; Mijdrecht f 7.97½; Kamerik f 3.41½; Vinkeveen f 3.11½; Kockengen f 6.50; Baambrugge f 3.02½; Leusden f 3.10½; Vreeland 4.33; Tienhoven f 4.30½; Nichtevecht f 4.91; Breukelen f 13.08; Maarsen f 0.75; Schipluiden f 2.59½.

8 Dec. collecten: Rottevalle f 3.61; Ambt Vollenhove f 4.74; Bierum f 15.05½; 't Zandt f 12.00; Loppersum f 6.61; Garrelsweer f 11.14; Ten Post f 15.00; 't Schild f 1.10½; N. Wolda f 7.10; Wagenborgen f 2.15; Stedum f 10.47; Woldendorp f 1.40; Appingedam f 12.43.

Giften: Door Ds